

W związku z rozpoczęciem sezonu grzewczego Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Oświęcimiu zwraca się z uprzejmą prośbą o zamieszczenie na łamach Waszego czasopisma / portalu poniższego apelu, dot. przestrzegania podstawowych zasad bezpieczeństwa przy użytkowaniu urządzeń grzewczych. Prosimy również o przedstawienie krótkiej informacji na temat możliwości zabezpieczenia domów i mieszkań za pomocą domowych czujek pożarowych. Wystąpienie wpisuje się w ogólnopolskie kampanie informacyjne prowadzone przy współudziale Państwowej Straży Pożarnej, dotyczące zagrożenia zatruciem tlenkiem węgla, występującego w szczególności w okresie zimowym.

UWAGA !!! CZAD – SKRYTY ZABÓJCA

STRAŻ POŻARNA - OSTRZEGA!!!

Jak powszechnie wiadomo okres zimowy wiąże się z koniecznością zabezpieczenia domów i mieszkań przed skutkami niskich temperatur głównie poprzez stosowanie różnych ociepleń i uszczelnień oraz korzystania w szerokim zakresie z urządzeń ogrzewczych, najczęściej węglowych i gazowych. Niesie to jednak z sobą określone poważne zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Jak wykazują statystyki zdarzeń prowadzone przez PSP charakterystycznym dla okresu zimowego jest wzrost liczby przypadków zatrucia tlenkiem węgla, nierzadko ze skutkiem śmiertelnym. **Każdego roku w wyniku zatrucia tlenkiem węgla ginie kilkadziesiąt osób.** Niesprawne technicznie lub niewłaściwie użytkowane piece węglowe, urządzenia gazowe oraz związane z nimi instalacje dymowo-spalinowe stwarzają poważne i realne zagrożenie zatrucia tlenkiem węgla, zwłaszcza przy jednoczesnym braku właściwej wentylacji pomieszczeń, co często związane jest z „doszczelnieniem” domów i mieszkań poprzez wymianę okien. Tlenek węgla jest produktem niepełnego spalania wszelkich materiałów palnych. Pamiętać trzeba, że tlenek węgla zwany popularnie **czadem** jest gazem niezwykle niebezpiecznym. nie tylko ze względu na jego toksyczne właściwości, ale również z powodu niemożliwości jego wykrycia przez zmysły człowieka. Zwany jest więc nie bez powodu **skrytym** zabójcą.

PAMIĘTAJ !!! – ABY UNIKNĄĆ ZATRUCIA TLENKIEM WĘGLA:

1. Dbaj o stan techniczny urządzeń spalinowych, grzewczych, przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych) i instalacji gazowych.
2. Poddawaj je okresowej kontroli co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznej sprawności.
3. Usuwać zanieczyszczenia z przewodów dymowych i spalinowych:
 - ✓ od palenisk opalanych paliwem płynnym i gazowym co najmniej dwa razy w roku,
 - ✓ od palenisk opalanych paliwem stałym (drewno, węgiel, koks, itp.) co najmniej cztery razy w roku.
4. Usuwać zanieczyszczenia z przewodów wentylacyjnych co najmniej raz w roku.
5. Nie zatykaj przewodów wentylacyjnych.
6. Nie ogrzewaj pomieszczeń kuchnia gazową.
7. Wszelkie czynności związane z rozłączaniem i przyłączaniem urządzeń grzewczych i innych spalinowych, kontrolą i czyszczeniem przewodów kominowych oraz ich naprawę mogą wykonywać tylko specjaliści z odpowiednimi uprawnieniami.
8. Każde urządzenie grzewcze opalane paliwem ciekłym, gazowym czy stałym zużywa powietrze do spalania paliwa i wydziela spaliny zawierające substancje szkodliwe dla zdrowia człowieka. W czasie pracy urządzenia zapewnij swobodny dopływ odpowiedniej ilości powietrza i odpływ spalin.

9. Każde pomieszczenie, w którym jest zainstalowane urządzenie opalane paliwem musi być przewietrzane i posiadać otwory do dopływu świeżego powietrza (np. otwory w drzwiach łazienkowych) oraz otwór do przewodu wywiewnego (z kratką) służący do odprowadzania zużytego powietrza.
10. Urządzenia spalinowe powinny być obsługiwane wyłącznie przez osoby dorosłe, nie pozwalaj dzieciom na zabawę i manipulowanie przy piecu, kuchni, ogrzewaczu przepływowym wody i innym urządzeniu, a unikniesz nieszczęścia.
11. Zabronione jest użytkowanie uszkodzonych urządzeń spalinowych, przewodów kominowych i instalacji gazowej.
12. Nie dopuszczaj by spaliny wypływały do wnętrza pomieszczenia. Spaliny te zawierają tlenek węgla, który powoduje zatrucie organizmu.

Objawy:

- **szum w uszach, o ciężałość, przyspieszone tętno, zawroty głowy, ogólne osłabienie i utrata przytomności.**

Uważa się, że wdychanie tlenku węgla powoduje (wartości orientacyjne):

- w stężeniach ok. 60-240 mg/m³ po paru godzinach - ból głowy,
- w stężeniach ok. 450 mg/m³, po 1-2 godzinach – ból głowy, mdłości, wymioty, osłabienie mięśni, apatie,
- w stężeniach ok. 900 - 1 000 mg/m³, po 2 godzinach – zapaść, utratę przytomności,
- w stężeniach ok. 1 800-2000 mg/m³, po 20 minutach – zapaść i ryzyko zgonu po 2 godzinach,
- w stężeniach ok. 4 000 mg/m³, po 5-10 minutach – zapaść i ryzyko zgonu po 30 minutach,
- w stężeniach ok. 8 000 mg/m³, po 1-2 minutach – zapaść i ryzyko zgonu po 10-15 minutach,
- w stężeniach ok. 15 000 mg/m³, po 1-3 minutach zgon.

Jak widać, przy wysokich stężeniach, CO, już po kilku wdechach może nastąpić zgon, bez objawów ostrzegawczych, wskutek porażenia układu oddechowego oraz ostrej niewydolności układu krążenia. Powikłaniem zatruc tlenkiem węgla są zmiany zwyrodnieniowe w ośrodkowym układzie nerwowym, nerwobóle i niewydolność płuc, natomiast w zatruciach przewlekłych: bóle i zawroty głowy, znużenie, zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym objawiające się: pogorszeniem pamięci i zdolności koncentracji, bezsennością.

W przypadku zatrucia należy udzielić choremu pierwszej pomocy i wezwać pogotowie ratunkowe.

Postępowanie przy udzielaniu pierwszej pomocy:

- wynieś chorego na świeże powietrze (przewietrz pomieszczenie),
- rozepnij odzież, ułatwiaj oddychanie,
- w przypadku, gdy chory stracił przytomność i nie oddycha podejmij reanimację,
- chorego okryj kocem i nie pozwalaj mu zasnąć,
- nieustannie dozoruj chorego, aż do przybycia pogotowia.

13. Jeżeli wyczujesz zapach spalin w pomieszczeniu, natychmiast wyłącz urządzenia wydzielające spaliny, wyjdź z pomieszczenia, pootwieraj okna i drzwi, wezwij specjalistę do naprawy urządzenia lub przewodów kominowych.
14. Urządzenia użytkuj zgodnie z instrukcją obsługi.
15. Wszelkie samowolne przeróbki urządzeń, instalacji, przyłączy, przewodów kominowych, próby dostosowania do innego rodzaju paliwa i przestawianie urządzenia na inne miejsce są niedozwolone.

Stosowanie domowych czujek dymu, jako prosty sposób na zabezpieczenie domu przed pożarem

W Polsce co roku, w pożarach domów jednorodzinnych giną dziesiątki osób, z czego 60-70 % przypadków to ofiary zetknięcia z dymami i toksycznymi produktami spalania, takimi jak tlenek węgla, chlorowodór, cyjanowodór. Chociaż bezpośrednią przyczyną śmierci są najczęściej silnie trujące produkty spalania i rozkładu termicznego, ciągle bardzo mało popularne jest wyposażanie domów w czujki dymu. Urządzenia te wprawdzie nie zapobiegają powstaniu pożaru, ale skutecznie mogą zaalarmować lokatorów mieszkania (domu), w którym powstał pożar. Umożliwia to w wielu wypadkach szybkie opuszczenie objętego pożarem domu oraz ugaszenie ognia w zarodku, co znacznie ogranicza straty.

Domowe czujki dymu znajdują nabywców w wielu krajach na świecie. Wynika to ze świadomości, że w warunkach pożaru ryzyko utraty życia gwałtownie rośnie. Tam gdzie zastosowano domowe czujki dymu (jak wykazały badania) ryzyko śmierci w wyniku pożaru ograniczono o ok. 40 % i więcej.

Statystyki pożarowe pokazują, że najwięcej pożarów występuje w kuchni. Także w kuchni 41 % wypadków związanych jest z obrażeniami ciała. Z kolei miejscem występowania największej ilości ofiar śmiertelnych jest pokój wypoczynkowy i jadalnia (42 % ogółu przypadków śmiertelnych). Pomimo dużej ilości pożarów w kuchni nie zaleca się stosowania tam czujek, ze względu na dużą ilość fałszywych alarmów.

Główną zasadą rozmieszczenia domowych czujek dymu jest umieszczenie ich w korytarzu, na każdej kondygnacji, dodatkowo łącząc je, by alarm jednej czujki uruchamiał pozostałe. Decydując się na montaż czujek tylko na jednej kondygnacji, pamiętać należy, by była to kondygnacja najwyższa, co umożliwi wykrycie pożaru w pomieszczeniach położonych poniżej.

Przy domu jednopiętrowym najlepiej taką czujkę umieścić w pobliżu pokoju wypoczynkowego i upewnić się, że będzie słyszalna w każdej części domu, nawet przy zamkniętych drzwiach. Przy dwóch kondygnacjach czujki należy lokalizować na holu na parterze i nad schodami na 1 piętrze. Pamiętać należy, że każda czujka ma określoną przestrzeń "dozorowania", stąd konieczność wykorzystania większej ilości czujek do zabezpieczenia dużej powierzchni domu.

W Polsce stosowanie czujek pożarowych w domach mieszkalnych nie jest wymagane przepisami prawa, niemniej jednak gorąco zachęcamy do ich stosowania. Oto korzyści:

- szybka informacja o pożarze, przez co ryzyko utraty życia, zdrowia i strat w mieniu znacząco maleje,
- czujki mogą być zasilane z baterii,
- istnieje możliwość podłączenia czujek do instalacji antywłamaniowej,
- koszt czujki - od kilkudziesięciu złotych wzwyż, (do kupienia w sklepach z instalacjami pożarowymi i antywłamaniowymi).

kpt. Ryszard Dudek
Sekcja ds. Kontrolno – Rozpoznawczych
Komenda Powiatowa PSP w Oświęcimiu

Ps. Autor tekstu wyraża zgodę na dokonanie skrótu z powyższego apelu, z zachowaniem istoty wystąpienia.